

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an 120 „		
Pe un pătrar de an 60 „		
Un număr 5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 300 Lei.		

PARTEA OFICIALĂ.

Comemorarea

Protosinghelului Dr. Iosif I. Olariu.

Nr. 6196 E 1933.

NOTĂ OFICIALĂ.

Către Prea On. Oficii protopresbiterale și On. Oficii parohiale din eparhia ort. rom. a Caransebeșului.

Se atrage atențiunea Prea On. Oficii protopresbiterale și a On. Oficii parohiale asupra dispozițiunilor concluzului congresual din anul 1879, cu privire la înființarea unui fond mitropolitan, conform cărui concluz la serbătoarea „Arătarea Domnului” are să se poarte un tas separat în toate bisericile din mitropolie în folosul acestui fond.

Sumele adunate sunt a se trimite Oficiilor protopresbiterale, pe lângă raport, cel mult până la 1 Martie 1934, iar de acolo se vor înainta Consiliului nostru eparhial în legătură cu câte un tablou special, de unde apoi se vor trimite banii Consistorului mitropolitan.

Oficiile parohiale aparținătoare protopresbiteratului Caransebeș vor deporta banii colectați cu tasul fondului mitropolitan, direct la Cassa diecezană, până la termenul de mai sus.

Caransebeș în 4 Decembrie 1933.

Președintele consiliului eparhial

Andrieu Ghidiu

consilier eparhial, protopresbiter.

S'au scurs 13 ani decând se stinse în pustnica-i odăiță, ca o sfelnică rază în zarea moho âta de toamnă, viața protosinghelului Dr. Iosif I. Olariu. Și de atunci burnița vremilor care țese atâtea erezii și aruncă valuri de ingratitude peste mormintele morților, l-a învăluit și pe el în ceața uitării. Până acum mormântul marelui „dascăl și tâlmăcitor al scripturilor sfinte” n'avea nici o cruce demnă de numele lui. Iar acum, nu de mult, elevi de ai marelui dispărut au luat inițiativa și au început acțiunea să-i ridice un monument.

Studentii dela Academia teologică ort. rom. au primit cu multă însuflețire această acțiune.

În cadrele societății „Ioan Popasu” studenții, cari se hrănesc zilnic cu fructele laborioasei sale vieți, l-au comemorat Mercuri, (Sf. Nicolae) — data morții Protosinghelului Iosif, — într'o ședință festivă.

La ora 11½ — după sf. Liturghie — societatea (reprezentată prin studenții M. Bănescu și I. Rachitovici) i-a făcut un parastas prin preoții: P. Bancea, P. Bogoevici, R. Pop protodiaconul I. David (președintele societății) și diaconul T. Roșca. Responsoriile le-a dat Corul Catedral sub conducerea D-lui prof. C. Vladu, care deasemenea a făcut un parastas pentru odihna sufletului artistului Gavril Muzicescu. După parastas, Dl prof. protodiacon I. David, pătruns adânc de recunoștința și venerațiunea față de regretatul D-Sale profesor, evocă din lumea umbrelor, figura măreață a lui Iosif Olariu. Iată în întregime, înduioșătoarea cuvântare, care exprimă prinoul de recunoștință al elevilor și reliefează severul chip dar plin de duhul iubirii al profesorului dispărut:

Iubiți creștini!

În psalmul întâi versul 2 și 3 se spune dupăcum urmează.

Dreptul e fericit el își găsește plăcerea în legea celui veșnic, ziua și noaptea în legea lui e cugetul său, el e ca un arbore sădit lângă pârâul curgător care își aduce rodul la vremea sa și a cărui frunze nu se vor vesteji, și astfel va dobândi tot ce e pe placul inimii sale.

Să luăm aminte! Ne-am adunat aicea cucernici creștini în această strălucită zi a marelui ierarh Nicolae făcătorul de minuni, izbăvitorul noroadelor, al săracilor, al văduvelor și al orfanilor, cu un cuvânt a toată obștea înlacrămată de durerile pământești ale trupului și ale sufletului ca să aducem cântări de laudă, și psalmi de mulțumită marelui mijlocitor a obștei creștine către Domnul. La Jânsul se îndreaptă ruga mea ferbinte ca să mă învrednicească să îmbrac în cuvinte mișcătoare ceace simțesc în inima mea acum când mi-am luat sarcina nu tocmai ușoară ca să evoc chipul mareț al fostului meu dascăl în ortodoxie și prea iubit părinte sufletesc, mort în 6 Decembrie 1920 în ziua acestui mare praznic al ortodoxiei. Să dea aripi și căldură cuvintelor mele ca să pătrundă până la inimile voastre ca să vă însuflețească spre scopul mareț pentru care sunt rostite, să vă înduioșeze la gândul că aveți o datorie creștinească să cinstiți mormântul fără nume al aceluia care a fost cel mai bun între cei, buni cel mai harnic dintre cei harnici și cel mai cucernic între cei cucernici! Frați creștini! Avem o datorie sfântă să ridicăm crucea răsturnată a aceluia care a trait pentru noi să-i punem piatră pe mormânt bărbatului care pentru biserica lui Christos a lăsat mamă și tată, frați și surori, s'a lăpădat de deșărtăciunea lumii ca să servească pe Domnul urmând sfaturile evanghelice creștine. Lui i se potrivesc de minune cuvintele psalmului:

Dreptul în legea Domnului își găsește plăcerea, ziua și noaptea cugetul lui e întrânsa (Ps. întâiu.)

Iubiți creștini!

Ce bucurie dumnezeiască, ce simțământ nobil și rar, ce dar nestimat și neîntrecut este plăcerea Ta dreptule, pe care Ți-o cântă aici poetul psalmist, să Te adâncești în șirul scurt al anilor Țăi pământești, în tainica Scriptură, să ispitești o viață întreagă de om legile înalte ale Făcătorului și talmăcindu-le după măsura dreptei credințe să luminezi mintea norodului, să-i astâmperi setea lui nepotolită de a ști, de a cunoaște misterele adânci ale universului, să-l conduci cu pași neșovăelnici spre limanul mântuitor al credinții.

Ziua și noaptea să petreacă întreg cugetul tău, toată gândirea Ta mărginită de om nu pe calea spinosă și lungă a științei deșarte a veacului, ce moare deodată cu dânsul, ci în grădina preafrumoasă a scriiturilor sfinte!

Rari muritori se învrednicesc de atâta noroc în viață, puțini sunt aceia pe cari Părintele luminii îi îmbogățește cu darea sa cea bună, cu darul său desăvârșit ce se revarsă din cer pentru dânsii.

Ce fericire îngerească e să Te apleci cu evlavie asupra paginilor sfinte, să sorbi din ele nemărginita înțelepciune a spiritului omniscient, să vezi cu uimire cum se desfășoară înaintea Ta majestos tabloul mareț al armoniilor divine, să ascuți cu teamă și cutremur glasul lumilor apuse, să Te indentifici în fine cu viața însăși a Creatorului în măsura darului pe care-ți-l dat ca să Te soropii de dânsul,

Fericit este pântecul care Te-a purtat, fericit e peptul care l-ai supt; ferice de cătunul umilit unde ai văzut întâiașdata lumina mândrului soare, mare cărturar al bisericii lui Christos, mare dascăl al ortodoxiei, pri-cepute visternic al cuvintelor veșnice, adormitul întru Domnul preafericite, protosinghele Iosif!

Dar de trei ori fericit ești Tu după Invățătorul mai ales pentru că: ai ascultat cuvintele lui Dumnezeu care Te-au îndemnat să ispitești scripturile și să nu lași ca să se schimbe nici o iota sau cirtă din spiritul lor dător de viață!

Mare a fost vrednicia Ta între noi purtătorule de chei, căci pe Tine te-a hărăzit pronia cerească să deschizi porțile celui mai scump tezaur pentru un neam întreg de robi carii

având ochi nu vedeau

și având urechi nu auzeau nimic.

Tu ai pus temelie bună prin sudoarea frunții Tale disciplinei dumnezeiești a talmăcirii pentru un neam întreg setos de lumină, tu ai fost acela care ne-ai lămurit după credința ortodoxă sf. evanghelie în întregime și epistolele vajnicului Pavel.

A trebuit să treacă treisprezece ani împliniți ca să ne apari din depărtare în toată splendoarea Ta de, crainic neîntrecut al vremilor de muncă constructivă ce o să vină, erou titanic al muncii bine cuvântate de Dumnezeu și de oameni.

Tu ne-ai învățat ce să credem și să făptuim ca să ne agonisim nestrăcioasă comoară a cerurilor, Tu ne-ai arătat cum să ne rugăm după adevărata ortodoxie; prin pilda Ta plină de jertfă ne-ai arătat cum trebuie să iubim casa Domnului acarei podoabă ai iubit-o mai mult ca oricine, tu ne-ai povățuit să ținem legea strămoșească să iubim biserica sfântă a lui Cristos patrimoniul cel mai scump al neamului Țău, pe care-l iubeai cu o dragoste nemărturisită.

Ai murit singuratec ca un monah în chiliuța sărăciei Tale pân' la moarte.

Trecut-au anii cei fugari în cărd ca paserile călătoare dar noi totuși deplângem moartea Ta din ce în ce mai mult căci puțini sânt între noi oamenii asemănători Ție.

Dormi în pace, sfânt este pământul care s'a înfrățit cu Tine și care-ți păstrează moaștele trudite. Invățătorule! Tu n'ai murit de tot pentru noi, partea cea mai nobilă a ființei Tale, cea veșnică cea dumnezească veghează și acuma cu credincioșie asupra destinelor noastre iubitorule de oameni, viața Ta a fost ca un luminii cu șopot tainic și duos de izvoare, o epopoe a dragostei care se jertfește sub mantia întunecată și severă a lăpădării de sine.?

Ne-ai certat, ne-ai ocărit cu asprime dacă eram vrednici să-Ți verși asupra noastră focul mâniei Tale sfinte, ca un al doilea Ilie în luptă cu adoratorii Baalului, ai Mamonei sau ai Aștartei! Ți-ai ascuns dragostea Ta mare înaintea noastră, rare au fost momentele când am întrezărit-o, dar cu toții simțiam și știam că ne iubești ca un Părinte și Te arăți aspru ca să-Ți poți împlini misiunea frumoasă de a crește buni păstori și lumina-tori pentru poporul Țău obidit. Cine dintre noi va putea uita vreodată săgețile de oțel ale privirii Tale scrutătoare, când îți cruntați sprincenele par'că se cutremura ceva în adâncul firii noastre. După Dumnezeu de Tine ne temeam mai mult!

Și totuși n'ai fost Tu oare interpretul iubirii divine care cuprinde totul, n'ai talmăcit Tu după duh slovele dragostei dumnezeiești care când se revarsă răcoritor ca

o ploie de vară în sufletele noastre când ne dogorește cu razele ei blânde alungând receala inimii.

Binecuvântată fie slova cea eșit de sub peana Ta iluminată de Duhul, Binecuvântată fie ocară prin care ne-ai oprit să alunecăm în prăpastie, binecuvântată fie urma pașilor Tăi *Διδασκαλε* acum și zburarea și'n veci vecilor Amin.

După Vecernie, la ora 6, în sala festivă a liceului „Traian Doda“ s'a desfășurat în în fața unui numeros public, programul ședinței festive. Doauă motive, mai ales, au determinat aranjarea acestei ședințe. Sentimentul de pietate și recunoștință față de cel comemorat și dorința de a populariza nobila acțiune pentru ridicarea monumentului.

Programul ședinței a fost următorul:

1. „Pre tine“ de Chiriac, executat de corul Soc.
2. „Dr. Iosif Olariu“ conferință, de D-l prof. Ioan David.
3. „Concert“ de Vorobchievici, exec. de corul Societății.
4. „Ad Iulium“ ** decl. de Dl. A Gruia an. IV.
5. „Acestea zice Domnul“ de S. Drăgoi, solo de Dl. A. Jucos.
6. „Oda lui Olariu“ recitare de Dl. I. Rachitovici.
7. „Mama“ de Chirescu, exec. de corul Soc. cu solo T. Dobromirescu.
8. „Lui Iosif Olariu“ de Lucian Costin, recit. de Dl. M. Bănescu.
9. „Mare minune“ } cântece de colindă, exec.
„Umblă maica“ } de corul Societății.
10. „Non omnis moriar“ lui Iosif Olariu **
recitare de Bănescu.
11. „Pribeagul“ de S. Drăgoi exec. de stud. an. IV.
12. Fragment din opera „Faust“ exec. de studenții an. IV.

Dl prof. I. David, a expus substanțial viața lui Iosif Olariu, activitatea lui în domeniul științelor teologice în care n'a găsit o tradiție locală, i-a conturat personalitatea care se restrânge peste granițele țării, aducându-i bogat prinos de recunoștință cu bucățile corale bine alese și executate de corul societății (condus la primul punct de Dl prof. C. Vladu și de D-l L. Vinulescu an. IV., la celelalte, iar corul anului IV de D-l Țona) precum și odele ocazionale; s'a cinstit cum se cuvenia memoria protosinghelului Dr. Iosif I. Olariu, iar frumoasa inițiativă pentru ridicarea monumentului lui, credem că a aflat ecou în mai multe suflete și pe lângă acestea, s'a realizat (din contribuții benevole la intrare) și un venit material considerabil, pentru augmentarea fondului „Olariu“.

Cititul la țară.

Evenimentele sociale, politice și economice se precipită în timpul de astăzi, dela o zi la alta, cu atâta iuteală, încât dacă numai câteva zile în șir ești împiedecat, ca prin citit necontenit să te ții în curent asupra deselor schimbări, ce obvin în tuga vremii, ești ca și rămas de lume.

Și apoi când stăm și ne gândim, trebuie să ne uimim de marele progres, ce l-a făcut generația noastră față de trecutul nu tocmai îndepărtat.

Pentru exemplu amintesc, că înainte cu 65 de ani, adevărat pe vremea confiniului militar român bănățean, în Caransebeșul nostru era un singur locuitor abonat la un ziar și și acel ziar nu era tipărit în limba română, ci în cea germană.

De colportaj cu gazete în înțelesul timpului de astăzi nici poveste.

Cei ce doreau să-și atâmpere setea după știri din lumea largă, citeau rând pe rând acelaș exemplar de ziar, care colinda din mână în mână.

Astăzi s'a schimbat situația într'acolo, că librăriile și chioșcarii noștri din localitate vind zilnic vrafuri de gazete și reviste.

Cele ce le spusei până aci se refer în bună parte la intelectualii noștri.

Ce privește pe țărani, lectura de predilecție a acestei păтури sociale a fost și deocamdată a rămas calendarul, care calendar de obicei se ocupă de chestiuni, peste care lumea a trecut la ordinea zilei.

Nu-i vorba, avem — spre fala lor fie zis — și cărțurari între țărani, cari veniți la oraș, nu se pot lipsi de ziarul lor, pe care îl citesc. Numărul acestor țărani însă este disproporționat în raport cu mulțimea imensă a țărănimii noastre.

Trecând acum la cartea de citit, trebuie să recunoaștem, că are un neajuns, s'au cum zic turcii are un cusur. Cusurul acesta, este că mai bine o răspândești, când nu aștepti ca cititorul să o caute, ci ea, adevărat cartea se îmbie, se ofere cititorului.

În privința răspândirii cărții este de mare importanță:

- a) colportajul ce se face pe stradă;
- b) recomandarea cu grai viu din partea librarului;
- c) vitrina librăriilor, care expunând opurile literare la vedere publică, pe lângă afișarea câte unui cuvânt de reclamă, le ofere în mod tacit spre cumpărare.

Ne aducem aminte de țărănul înzestrat cu istețime și cunoscut la timpul său de toți sub

numele de „Badea Cârțan“. Acest prototip al vânzătorului de cărți ambulant răspânda cu desăgii în spate scrisul românesc prin orașele și satele din Ardeal și Banat.

De atunci s'au măcinat câteva decenii și lumea în cursul acestui timp a parcurs un drum destul de lung, drumul progresului.

Ca o altă etapă amintesc, că acum câțiva ani eram în vilegiatură în comuna „Aurora Banatului“. În amurg de seară vedeam, că intelectualii și muncitorii mai răsăriți se adunau în sala cea mare din centrul comunei, care sală servea și de casină, și de restaurant și de bibliotecă. Până când bătrânii se întăreau cu câte un vinișor și femeile stăteau de vorbă, tineretul grăbia să schimbe cărțile de citit cu altele împrumutate din o bibliotecă populară, care funcționa cu o precizie rară. Și atunci, când fusesem acolo era timp de vară, deci îmi puteam ușor imagina ce s'o fi citit în timp de iarnă, când oamenii au mai mult răgaz și mai multă liniște pentru astfel de preocupări.

Un alt fel de a se răspândi cartea de citit l-am experimentat în Germania.

Acolo, când te-ai urcat în tren, te pomești, că un fel de raft mobil, încărcat cu cărți și reviste își întinde brațele pe fereastra vagonului, prezentându-ți-se îndată ce te ai așezat în compartiment. N'ai decât să întinzi mâna, aprovizionându-te cu cele ce dorești să citești în drumul călătoriei.

Iată încă un fel de a răspândi cartea prin aceea, că ea ți-se oferă într'un mod apt să te oblighe ca să o și cumperi.

Din cele expuse mai sus ne câștigăm convingerea, că pe terenul răspândirii cărții am înaintat în mod considerabil.

În serviciul acestei înaintări stă și ideea realizată de curând în Franța, prin crearea unui nou fel de transport al cărților dela centru la țară.

Acest fel de transport îl mijlocește „bibliobus“-ul.

Ce înseamnă această numire, pe care abia acum câteva zile am auzit-o pentru prima dată.

Inseamnă un omnibus, care transportă cărți.

Cel dintâi bibliobus a luat ființă în orașul Soissons, capitala departamentului Aisne.

Bibliobusul acesta ia cărți dela biblioteca centrală din Soissons și le duce în satele din trei cantoane. Cărțile sunt depuse sau la primărie sau sunt predate direct cititorilor. Departamentul susține cheltuiala bibliobusului.

Iarăși o dovadă mai mult, că cartea trebuie să se ofere cititorului și că deosebirea enormă de odinioară dintre sat și oraș se nivelează tot mai mult.

Idea bibliobusului este nouă și întrucât se dovedește ca ducătoare de scop ni-se recomandă să o punem și noi în practică, îndeosebi în legătură cu răspândirea cărților puse în serviciul religiosității, în serviciul moralei, de care religiositate, de care morală avem trebuință, ca de pâinea cea de toate zilele pentru înseninarea frunții încrețite a constelațiunii generale ce ne pândește.

A. Moaca.

O datorie sfântă.

Jertfe pentru un monument lui Dr. Iosif Olariu.

Cu fiecare clipă ce se scurge tot mai întunecoasă se lasă noaptea uitării peste numele acelor bărbați cari au fost cândva adevărate candelile ale altarului ortodox.

Poetul *Victor Hugo* zice într'una din poeziile sale: *Sărmani morți! Mai curând putreziți în inimile noastre, decât în morminte“.*

Și este prea adevărat.

Se vede însă că posteritatea bâjbăe adesea prin întunec și atunci aleargă la lumina înaintașilor, aleargă la experiența oamenilor mari din a căror viață se adapă.

Dar, dacă oamenii mor și se uită, apoi ideile lor rămân și împreună cu faptele trăesc mai departe.

Ideile și faptele lui Dr. Iosif Olariu fostul director al Institutului Teologic Pedagogic din Caransebeș — și memoriei căruia sunt închinat aceste șire — au fost și sunt și astăzi căile călăuzitoare oricărei generații de luptători în ogorul bisericii.

Aduceți-vă aminte de mai marii voștri cari v'au vestit vouă cuvântul lui Dumnezeu, uitați-vă cu băgare de seamă seamă la faptele lor și urmați-le credința“, spune sf. Ap. Pavel (Evrei 13, 7).

Protosingelul Dr. Iosif Olariu! Un om care a apus, dar a cărui lumină lucește încă.

Un bărbat care și-a trăit viața ca un sfânt.

Într'o vreme când credința noastră ortodoxă ne era amenințată de asupritori și de valul celor mai ascunse primejdii, munca lui Iosif Olariu — care întreaga sa viață și-a trăit-o ca un ascet într'o mică și modestă căsuță cu chirie și într'o sobrietate și sântenie biblică, — ese cu atât mai mult în evidență, căci acest generos slujitor al bisericii și-a închinat viața muncii și jertfei.

Smerit și blând prin vasta sa cultură, dar patriot înfocat prin lupta dârză susținută în folosul bisericii și neamului său, Dr. Iosif Olariu,

a trecut în analele istoriei noastre ca *unul din cei mai de seamă bărbați ai Sionului românesc și una din figurile mult reprezentative ale vremurilor de obidă națională și bisericească.*

Funcționând ca director a celor două institute din Caransebeș, singurele pepiniere de cultură românească pe acea vreme în Banat, părințele Olariu a simțit lipsa cărții pentru instruirea tinerilor apostoli pe cari îi trimitea ca îndrumători ai satelor bănățene.

Pornind dela dorința de a umple acest gol atât de simțit, a scris.

A scris manuale atât de vaste și sistematizate încât au rămas neîntrecute și până astăzi, a scris comentarii numeroase cari au servit ca punct de plecare pentru cei ce au făcut asemenea încercări după dânsul, a scris o mulțime de alte cărți necesare bisericii, pe cari le-a pus în mâna nu numai a elevilor săi, ci și în mâna preoțimei și învățătorimei noastre.

Ne amintim că pe anul trecut Dl prof. univ. dela Teologia din București, Dl H. Roventza, tipărind un studiu asupra tuturor scriitorilor bisericești dela noi, lui Dr Iosif Olariu i-s'a făcut o nedreptate.

Comparat cu fostul prof. Cornoiu, Iosif Olariu este socotit cu mult în urma aceluia, ceace ar trebui invers.

Dar s'a semnalat tot la această foaie cazul, căci de vede că duhul religionalismului tot mai pălpăe încă, sau că Par. Roventza nu va fi cunoscut îndeajuns munca și opera de titan a lui Iosif Olariu.

Și acum dela înălțimea amezitoare a unei munci neîntrecute și ideale, se impune să ne scoborâm în fața unei crude realități.

Omul care a făcut atât de mult pentru biserica și neamul său, omul acesta adevărat convertit, a cărui comoară de gândire și de fapte a fost un izvor de viață pentru generații întregi de preoți și învățători, cum era și de așteptat, omul acesta nu a făcut nimic pentru sine.

Întreaga sa trudă a pus-o la dispoziția tiparului pentru a scoate la lumină operele sale imense. S'a stins sărac, după cum prea frumos spune Sf. Ioan Hrisostomul: „Nu ești în această lume celățean ci ești drumet și călător. Nu-mi spune că ai cetatea cutare sau cutare ori ai avere. Nimeni nu are cetatea stabilă aici, căci cetatea este sus, viața este o călătorie“. (Omil. XVIII tom. V. pg. 103).

Dr Iosif Olariu a rămas astăzi după atâția ani dela moartea sa, fără o cruce la mormânt. Cea veche s'a ruinat de asprimea vremii și alta nouă n'a avut cine să-i mai facă.

Discipolii săi cărora le-a împărtășit lumină din lumina sa, admiratorii săi clerici și mireni,

biserica căreia i-a servit întreaga sa viață, au format un comitet de inițiativă care s'a angajat a ridica pe mormântul lui Iosif Olariu din cimitirul Sf. Ioan din Caransebeș — care fie-mi îngăduită comparația, *poate fi socotit ca un Pantheon al întregului Banat* — un monument trainic.

Frumoasă, românească și creștinească inițiativă! Oricât de complexă va fi viața noastră de astăzi, iată că totuși trecutul evocat cu toate mărețele lui figuri face să ne vibreze pe coarde adânci inima.

Acel monument ne „va vorbi“ totdeauna din înălțimea lui despre datoria ce o avem mai ales noi generația de azi de a munci fără șovăire, ne va vorbi de jertfă, abnegație și minunate virtuți călăuzitoare.

Adaug aici înțeleptele cuvinte atât de adevărate ale Prea ilustrului luptător pe teren social și bisericesc, Dl Dr Cornel Corneanu, spune cândva: „*Noi nu putem trăi ca neam decât prin ortodoxism; și astăzi când atâtea săgeți otrăvitoare se îndreaptă asupra noastră, nu de altceva avem lipsă, decât de o generație de luptători devotați misiunii sfinte, cari să oprească prăvălirea Bisericii noastre pe povârnișul decadenței.*“

Da, de luptători în senzul Evanghelic al cuvântului are lipsă Biserica noastră astăzi și aceștia vor putea lua exemple minunate din trecutul nostru bisericesc obidit, dar glorios.

Ideia atât de nobilă a ridicării monumentului, lansată prin apelul adresat tuturor, a fost înțeleasă, căci jertfele sărace ori bogate au început să curgă, asigurând înfăptuirea frumosului plan.

Fie dar ca viul recunoștinței și pietății față de memoria celui ce a fost Dr Iosif Olariu să îndemne pe oricare din noi la fapte cât mai imbelșugate.

Ne facem o datorință, o datorință de conștiință.

Dumitru V. Anuțoiu
preot.

Din sbuciumul vremurilor de jertfe și biruință.

X.

„După predică, Arhimandritul a început a împărți câte două ouă roșii fiecărui creștin ortodox. În foamea aceea care reducea la schelete mișcătoare pe mulți dintre prizonieri, aceste două ouă roșii luau însemnătatea unui prânz copios; deaceea camarazii sârbi, foarte numeroși și cari erau în al 3-lea an de supliciu, găsiseră prilejul să se perinde unii de două ori pentru a primi ouă roșii. Frauda fiind îndată observată, garda a și pus ordine. Dar un ovreiași din București, aruncat de nemți ca ostatic printre români, când ajunse în fața Arhimandritului, sărută cu o deosebită

evlavie crucea și evanghelia de pe masă și cu o dibăcie momentană prinse amândouă mâinile în care Arhimandritul avea câte două ouă, i le sărută cu multă reverință și o tulește repede cu cele patru ouă luate cu hapca. Șmecheria lui produse mult haz și descreți o clipă frunțile tuturor celor ce am observat-o⁽¹⁾.

La plecare, Arhimandritul exprimându-și plăcerea ce a simțit auzind un cor și o muzică românească, mă întreabă în bulgărește:

Zneș ili vladeș bālgarskī ezic?

Non, Monseigneur.

Alors, comment avez vous pu me donner une réponse si exacte?

En connaissant le typique.

A, oui, vous avez raison et je vous félicite. Si vous avez par hasard besoin de quelque chose dit-le moi, qui sait peut-être je pourrai vous être utile.

Despărțându-ne, atât în numele coriștilor cât și al meu, i-am mulțumit pentru aprecierea și făgăduința I. P. Cuvioșiei Sale.

Ni se dă voe a scrie celor de-acasă și a primi vești dela ei. E cea dintâiu favoare ce ni se acordă.

De patru nopți, ne bucurăm de farmecul unei luni splendide și a milioanele de stele scânteietoare.

Sub ocrotirea nopții înstelate

Adesea singur pașii mi-i îndrum,

Gonind din suflet umbrele durerii

Și toată sila vremilor dea-cum⁽²⁾.

În fie-care Duminecă — la ora 10 dimineața, — atât la Golemo-Konari cât și la Filipopoli, un Zepelin care făcea cursa Sofia—București trecea pe deasupra baracelor noastre și atât de jos, că de multe ori ne temeam că vrea să ne stropșească.

Atât francezii cât și englezii au organizat foarte reușite reprezentanții teatrale urmate de concerte.

Pentru mine — și cred că și pentru mulți dintre români, — prospețimea acestor spectacole de a vedea și auzi — mai cu seamă — o piesă și o muzică engleză, au fost un fericit prilej.

Ne cade în mână numărul din „L'Echo de Bulgarie” în care erau publicate condițiunile de pace impuse României de puterile Centrale prin pacea dela Buftea.

„Ni se lua coroana munților pe care îi stăpâneam dela descălecătoare, toate ieșindele care făceau eleganța graniței noastre nivelate, începând dela marginea orașului Turnu-Severin și punctele: Lainici, nordul Coziei, Titești, Rucăr, Azuga, Penteleu, Slănic, Bicz, Bistricioara și parte din Dorohoi. Dobrogea era dăruită Bulgariei, șantierele navale dela Severin și Giurgiu arendate pe câte 90 de ani plus administrarea diferitelor instituțiuni până la complecta despăgubire de război”.

Noutatea aceasta, ne-a sdrobit atât de mult, că graul ne-a amușit iar picioarele ni s'au împleticit. Ore întregi nu ne-am putut reveni în fire.

Câți-va ofițeri francezi observând starea extrem de deprimată în care zăcusem, ne fac atenți că știri noi confirmă succesul Antantei pe toate fronturile, că armata română trebuie să se refacă, și cele publicate de oficiosul bulgar, — să fim siguri — că nu se vor realiza nici odată.

Tot ast-fel ne spune și un căpitan englez luat ca prizonier de pe frontul dela Andrianopol, ba mai

adaogă — în șoaptă — că s'aude că Austro-Ungaria și Bulgaria, ar voi să închee pace în ori-ce condițiuni.

Aducându-mi aminte de zisele lui *Lamenais* că „viața este o taină tristă a cărei cheie o are **credința**” mă mai liniștesc nădăduind că Dumnezeu — nici când — nu ne va da pradă nesățioșilor.

Peste câte-va zile, auzim că Petre Rogoveanu ar fi murit la spital încă pe când eram noi la Golemo-Konari. Altă durere! Cercetăm în lagăr dar nimic precis nu aflăm. Atunci ne adresăm locotenentului Nicolof comandantul lagărului, rugându-l a ne da voe să mergem la spital să cercetăm. Dânsul aprobă ca eu și Ghioca Pantelici — care știa limba bulgară — să ne ducem și să ne interesăm dacă concetățeanul nostru este sau nu mort.

Ajunși la Spital, intendentul ne comunică că într'adevăr a murit acum o lună și este înmormântat în cimitirul orașului pe alea principală dela intrare, în fund.

După indicațiile date de intendent, ne ducem la cimitir și descoperim foarte ușor mormântul pe a cărei cruce era scris: *Petre Rogoveanu romanski zalojnic ot Turnu-Severin (Rumania) na vāzrost 64 godini.*

Ioan St. Paulian.

(Va urma).

ȘTIRI

Locale.

Duminecă, la 3 Decembrie s'a ținut șezătoarea religioasă a Societății femeilor ortodoxe. A conferențiat păr profesor *Dimitrie Soceneanțu*, consilier eparhial; plocând dela clasicul exemplu al obolului din evanghelia Duminecii, d-sa a arătat, în cuvinte alese și însoțite de o caldă convingere, rolul desăvârșit al credinței în toate faptele vieții noastre de creștini; la tineri pentru întărire în creșterea morală și cea trupească, la cei mari pentru rezistența în greutățile vieții, iar la bătrâni pentru iertarea de păcate în fața morții, care îi așteaptă.

*

Miercuri la sărbătoarea Marelui Ierarh Nicolae în cadrul conferințelor Societății femeilor ortodoxe a vorbit păr profesor *Filip Pop*, consilier eparhial. Cu nimerite exemple din viața și cugetările bărbaților de știință s'a dovedit neputința științei în fața religiei. Prin esclerită, religia creștină, s'a răspândit și întărit, datorită șirului lung de sfinți și mucenici, pionii săi. Se insistă cu deosebire asupra vieții *Marelui Ierarh Nicolae*.

La ambele șezători Corul Catedral și-a dat concursul.

Se reînființează Ministerul Cultelor. Noul guvern are în program iminenta reînființare a Ministerului Cultelor și Artelor. Acest minister, creiat acum vre-o 10 ani sub guvernarea Dlui mareșal Averescu, în timpul din urmă a fost atașat celui de Instrucție, urmând a se reînființa acum din nou ca departament de sine stătător,

1) *Sărbătoarea sf. Paști în anul 1918* de Al. Resmeriță

2) *Versuri* de Corneliu Moldovan.

Vacanța de Crăciun. Din cauza alegerilor parlamentare Ministerul Instrucțiunii a luat hotărârea să dea elevilor dela toate școalele primare vacanță începând de Sâmbătă, 16 Decembrie. Vacanța va dura ca de regulă, până la 8 Ianuarie anul următor.

Pentru monumentul funerar „D. Iosif Iuliu Olariu“ au intrat săptămâna aceasta încă următoarele sume:

Dimitrie Sgaverdia secretar eparhial	300	Lei
Comuna bisericască Opațița	300	”
Preot Ștefan Lungu Obad	200	”
Comuna bisericască Gavojdia	100	”
Inv. pens. Ioan Humița Rusca	100	”
Preot Nicolae Jula Dalci	50	”
Preot pens. Petru Dalea Caransebeș	50	”

Total: 1100 Lei

Suma anterioară: 13460 Lei

Total până de prezent: 14560 Lei

CONCURSE.

În urma ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 3937 B. din 29 Iulie 1933, se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh, la parohia de clasa II-a devenită vacantă prin moartea preotului Dionisie Goanța din comuna Lăpușnicul-Mare, protopresbiteratul Mehadiei, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ cu următoarele

Emolumente:

1. Una sesiune parohială constătătoare din 32 jughere pământ arabil și fânețe, după care alesul preot va plăti toate impozitele.

2. Salar de 300 Lei anual, plătit în rate lunare, ca răscumpărare a stolei dela botez și înmormântări.

3. Locuință în natură împreună cu grădina de legume.

4. Alte venit primește conform uzului.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită cere-rile ajustate cu documentele prescrise Prea On. Oficiu protopresbiterat ort. rom. al Mehadiei, la Orșova, adre-sate consiliului parohial din Lăpușnicul-Mare.

Amatorii sunt poftiți a-se prezenta în sfânta bise-rică în vre-o Duminică sau sârbătoare, spre a-și arăta dexteritatea oratorică și cantorală. Dar numai cu incu-viințarea prealabilă a Consiliului eparhial și a Prea On. Părinte Protopresbiter și nici de cum în ziua alegeri.

Lăpușnicul-Mare, din ședința Consiliului parohial ținută la 17 Septembrie 1933.

Președinte:

Preot **Silviu Novacovicu**

În conțelegere cu mine: *Iosif Câmpianu* proto-presbiter.

Notar:

Nicolae Bihoi

2-3

Pe baza decisului Venerabilului Consiliu Eparhial de sub Nr. 4448 B ex 1933 se escrie concurs pentru postul de capelan temporal cu dreptul de succesiune pe lângă preotul Gheorghe Popescu din Chevereșul-mare protopresbiteratul Buziașului cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ cu următoarele

Emolumente:

1. $\frac{1}{3}$ din sesiunea I-a parohială care o folosește parohul Gheorghe Popescu.

2. $\frac{1}{3}$ din toate venitele stolare uzitate în comună dela parohie I-a.

De locuință se va îngriji noul ales capelan, comuna neluându-și nici un angajament.

Noul ales capelan va suporta toate dările către stat și comună după pământul ce îl beneficiază.

Noul ales va avea a catehiza, a servi și a predica în sfânta biserică la rândul său fără altă renumerație.

Recurenții își vor înainta cererea de concurs cu documentele prescrise prin Prea Onoratul Oficiu protopresbiterat din Buziaș, consiliului parohial din Chevereșul-mare și a-se prezenta cu prealabila incuviințare a Prea On. Oficiu protopresbiterat din Buziaș în vre-o Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică din Chevereșul-mare în termenul concursual. Parohia fiind de clasa III dela recurenți să recere cvalificațiunea pentru parohii de clasa III-a.

Chevereșul-mare din ședința Consiliului parohial ținută azi la 1 Octombrie 1933.

Moise Barbulescu m. p. **Valeriu Minea** m. p.

președinte.

notar.

În conțelegere cu oficiul protopresbiterat.

Pe baza decisului Venerabilului Consiliu Eparhial de sub Nr. 4466 B. ex 1933 se escrie concurs pentru postul de capelan temporal cu dreptul de succesiune pe lângă preotul Moise Barbulescu din Chevereșul-mare protopresbiteratul Buziașului cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ cu următoarele:

Emolumente.

1. Jumătate din sesiunea a doua parohială ce o va ceda parohul Moise Barbulescu.

2. Jumătate din venitul stolar din parohia a II-a. De locuință se va îngriji noul ales, comuna neluându-și nici un angajament.

Noul ales, după beneficiu va suporta dările către stat și comună.

Noul ales, va avea a catehiza, a servi și a predica în sfânta biserică la rândul său fără altă renumerație.

Recurenții își vor înainta cererea de concurs cu documentele prescrise prin Prea On. Oficiu protopresbiterat din Buziaș, consiliului parohial din Chevereșul-mare și a se prezenta cu prealabila incuviințare a Prea On. Oficiu protopresbiterat din Buziaș, în vre-o Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică din Chevereșul-mare în termenul concursual.

Chevereșul-mare din ședința consiliului parohial ținută azi la 1 Octombrie 1933.

Moise Barbulescu m. p. **Valeriu Minea** m. p.

președinte.

notar.

În conțelegere cu oficiul protopresbiterat.

Colinde, Cântece de stea, Cântece de ale Irozilor etc., ediția VII, îmbogățită de Nicolae G. Velcu.

Se poate comanda la **Librăria diecezană** din Caransebeș.

Judecătoria rurală Teregova inst. c. f.

Nr. 1510/1933 c. f.

Publicațiune de licitație și condițiile de licitație.

În cauza de executare pornită de urmăritoarea Viorica Grozavescu născută Cica domiciliată în Teregova contra urmăritului Nicolae Grozavescu domiciliat în Teregova la cererea urmăritoarei bazată pe § 22 din Legea Reglementării datoriilor agricole (Monitorul Oficial Nr. 88 din 14 Aprilie 1933) Judecătoria având în vedere Legea pentru unificarea unor dispozițiuni referitoare la executarea silită (publicată în Monitorul Oficial Nr. 152/1930). Ordonă licitațiunea execuțională în baza art. 144, 146 și 147, din legea LX. din 1881 asupra imobilelor înscrise în cartea funduară a comunei Teregova Nr. pag. 202, 1352, 1356 și 2320 din circumscripția Judecătoriei rurale Teregova anume din cartea funduară Teregova No. casei 108, pagina No. 202 12/16 parte din imobilele loc de casă de 163 stj. p. în valoare de lei 2000; No. top. 233 Tomnatica fânaț cl. II. de 3 jug. 200 stj. p. în valoare de lei 1000; No. top. 631 Ratcoanea grădină de 700 stj. p. în valoare de lei 500; proprietatea lui Nicolae Grozavescu de sub B. 6 și B. 10 din cartea funduară a comunei Teregova No. pag. 1352 4/8 parte din imobilul No. top. 701, Ratcoanea arătura cl. II. de 2 jug. 400 stj. în valoare de 1000 lei; proprietatea lui Nicolae Grozavescu de sub B. 6 și B. 9 din cartea funduară Teregova pag. No. 1356, 3/4 parte dela imobilul No. top. 186 Verdoape gradină de 125 stj. p. în valoare de 100 lei; proprietatea de sub B. 6 și 9 din cartea funduară Teregova pag. No. 2320 întreg imobilul No. top. 1368 Tomnatica ocupație de 6 jug. 1370 stj. p. în valoare de 3000 lei; menționând neatins dreptul de uzufruct viager al văd. Călina Grozavescu. Pentru încasarea creanței de 7200 lei pensie alimentară provizorie pe durata dela 1 Decembrie 1931 până la 1 Ianuarie 1933, spese de proces și de executare de 415 lei fixate până acum, spese de 463 lei fixate acum pentru cererea de licitațiune.

Prețul de strigare se stabilește în baza § 6 din legea referitoare la unificarea unor dispozițiuni a executării silită în suma sus arătată care poate fi redusă cu 25%.

Fixează termenul pentru ținerea licitațiunei pe ziua de **12 Decembrie 1933 oara 10 a. m. în localul secției c. f. camera No. 11 în Teregova.**

În baza art. 150 legea LX. din 1881 condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează:

1. Imobilele supuse la licitație nu pot fi vândute cu un preț mai mic de 75% din prețul strigării (art. 26 XLI 1908).

2. Cei cari voiesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar ori să predeie aceluiași delegat chitanța de depozitarea prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170, legea LX. 1881 art. 21 XLI. 1908).

Teregova la 19 Septembrie 1933.

Otto Buhenek m. p. jud. **Ioan Bica** m. p. dir. c. f.

pentru conf. **Ioan Bica** m. p. dir. c. f.

Corpul Portăreilor Tribunalului Caransebeș.

Nr. Port. 347/1933.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș în baza art. 102 din legea LX din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908, prin aceasta public, că în urma decisului Judecătoriei mixte din Caransebeș de sub Nr. 3826/1933, efectuându-se execuțiunea la 18 Noembrie 1933, în favorul urmăritului Vasile Velcu din comuna Satu-mare reprezentat prin avocatul Dr. Constantin Stăngu domiciliat în Caransebeș pentru suma de 40.000 Lei — bani capital și acces. mobilele sechestrate și suprasedate cari s'au prețuit în 40.100 Lei și anume: diferite mobile de casă ca mese, scaune dulapuri, oglinzi, un pian, două mașini de scris una marca „Singer“ și una marca „Pfaff“, una mașină de scris, covoare persiene, etc. cum și mobile de bucătărie ca mese, scaune, dulapuri etc. se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului Judecătoriei mixte din Caransebeș de sub Nr. 4066/1933 G. pentru încasarea creanței de 40.000 Lei — bani capital cu 8% interese din 28 Octombrie 1933 și spesele de 4434 Lei deja staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație **pe ziua de 23 Decembrie 1933 la orele 10 a. m. în comuna Caransebeș la locuința urmăritei** și toți aceia cari au voie a cumpăra sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, din legea LX din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sechestrat și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației, în baza art. 120 a legii LX din 1881, deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș la 7 Decembrie 1933.

Șef portărel **Bacianov.**

Conspectul

Manualele de religie pentru învățământul primar, publicat în „Biserica ortodoxă română“ Revista Sfântului Sinod, are în locul prim:

Cărțile de Religie

de Dr. P. Barbu și Pr. P. Bizerea

pentru

1. Școlile de copii mici și clasa I a școlii primare Lei 10.—
2. Clasele II și III ale școlii primare „ 10.—
3. Clasa IV a școlii primare „ 10.—
4. Clasele V, VI, și VII ale școlii primare „ 15.—

Editate de Librăria Diecezană, Caransebeș.